

<http://hallofpeople.com/gr/bio/Koyn.php>

ΚΑΡΟΛΟΣ ΚΟΥΝ

Αποσπάσματα από συνεντεύξεις του.

(Από την επίσημη ιστοσελίδα του «Θεάτρου Τέχνης»)

Δε κάνουμε θέατρο για το θέατρο. Δε κάνουμε θέατρο για να ζήσουμε. Κάνουμε θέατρο για να πλουτίσουμε τους εαυτούς μας, το κοινό που μας παρακολουθεί κι όλοι μαζί να βοηθήσουμε να δημιουργηθεί ένας πλατύς, ψυχικά πλούσιος και ακέριος πολιτισμός στον τόπο μας. Μόνος ο καθένας μας είναι ανήμπορος. Μόνος, ο καθένας από σας τους πιο κοντινούς στην προσπάθειά μας, είναι ανήμπορος. Μαζί ίσως κάτι μπορέσουμε να κάνουμε. Το θέατρο ως μορφή Τέχνης, δίνει τη δυνατότητα να συνδεθούμε, να συγκινηθούμε, ν' αγγίξουμε ο ένας τον άλλον, να νοιώσουμε μαζί μια αλήθεια. Να γιατί διαλέξαμε το θέατρο σα μορφή εκδήλωσης του ψυχικού μας κόσμου

«Αν και γεννήθηκα στην Προύσα, την Προύσα δεν τη γνώρισα. Από μικρός βρέθηκα στην Πόλη και κει μεγάλωσα. Από κει αρχίζουν οι αναμνήσεις, εκεί δημιουργήθηκαν οι πρώτοι ερεθισμοί, τα πρώτα συναισθήματα, η πρώτη επαφή με την έξω από μένα πραγματικότητα. Μεγάλωσα σα Ρωμιός, μέσα σε ένα ρωμείο αστικό σπίτι»

«Εσωτερικός στη Ροβέρτειο, ένα αμερικάνικο κολλέγιο που ιδρύθηκε από ιεραποστόλους, με αμερικάνικα τραγούδια και ψαλμούς, με γήπεδα μπάσκετ και αθλητικά αγωνίσματα... Όταν απεφοίτησα το 1928, μακριά από τους συμμαθητές μου και τους συγγενείς που σχεδόν όλοι είχαν έρθει στην Ελλάδα, τίποτα δε με συνέδεε πια με την Πόλη. Έφυγα στον ίδιο χρόνο με στόχο σπουδές στο Παρίσι».

«Πιστεύουμε ότι κάθε λαός μπορεί να δημιουργήσει και να αποδώσει μόνο όταν νιώθει τον εαυτό του ριζωμένο στη παράδοση. Θα δώσουμε κάτι που μπορεί να φανεί φτωχό στο εξωτερικό του, γιατί αποβλέψαμε στον μέσα πλούτο των έργων και με τι τρόπο ο πλούτος θα μπορούσε να εκφραστεί πιο καλά, με μέσα απλά και να αγγίζει την ψυχή μας, που την έχουν παραστρατήσει κακές ξένες απομιμήσεις. Το θέατρο είναι μια τέχνη, με αυτοτέλεια, που κρίνεται σύμφωνα με τους νόμους της τέχνης κι όχι κατά πόσο μιμείται τη ζωή πετυχημένα ή όχι».

«Από το '38 ως το '41 είχα αρχίσει την προετοιμασία μιας σχολής από πού πήρα το βασικό υλικό. Από κει βγήκαν ο Διαμαντόπουλος, η Χατζηαργύρη, ο Καλλέργης, ο Ζερβός, η Κατσέλη, η Μεταξά, η Γιαννακοπούλου, η Λαμπροπούλου, ο Βασταρδής, και ήρθα σε επαφή με μερικούς βασικούς συνεργάτες, τον Σεβαστίκογλου, τον Πλωρίτη, τον Στεφανέλλη, τον Νομικό, και προς το τέλος της κατοχής με τον Χατζιδάκι. Δούλευα με αυτό το υλικό σε μια αίθουσα που μας είχε παραχωρήσει στο Ωδείο, 10-12 ώρες την ημέρα. Εκεί που προετοιμαζόμαστε, ήρθε ένας παλιός φίλος ο Κ. Χατζηαργύρης, ο οποίος μας είπε ότι βάζει τα λεφτά, κι έτσι πήραμε το θέατρο Αλίκης... Πεινούσαμε αγρίως, ήμασταν σε κατάσταση τρομακτική. Αλλά υπήρχε πίστη που σήμερα δεν την βρίσκεις εύκολα»

«Το «Θέατρο Τέχνης» ιδρύθηκε το 1942 στην αρχή της Γερμανικής κατοχής. Η εποχή της κατοχής ήταν μια συναισθηματικά, πλούσια εποχή. Έπαιρνες και έδινες πολλά. Μας ζώνανε κίνδυνοι, στερήσεις, βία και τρομοκρατία. Γι'αυτό σαν άνθρωποι αισθανόμασταν την ανάγκη πίστης, εμπιστοσύνης, συναδέλφωσης, έξαρσης και θυσίας.»

«Είμασταν όλοι στην αντίσταση και σχεδόν όλοι στις γραμμές του ΕΑΜ. Δεν μπορώ μέσα μου ν' απαρνηθώ και να ξεχάσω εκείνα τα χρόνια. Τα χρόνια που πιστεύαμε ακόμα σ' ένα κόσμο απαλλαγμένο από μικρότητες και βία. Με την απελευθέρωση και την μετακατοχική περίοδο, όλα διαλυθήκανε».

«Το 1945 το «Θέατρο Τέχνης» αναγκάστηκε να διακόψει την λειτουργία του. Αλλά περιμέναμε κι άλλα μας βρήκανε. Χτυπήθηκαν και χάθηκαν ιδανικά και όνειρα και προοπτικές και πάνω απ' όλα έλλειψε η πίστη. Η πίστη και η μεταξύ μας συνεννόηση και επαφή».

«Το 1946, με λίγο κρύα καρδιά, προσπάθησα να συμμαζέψω και να συναρμολογήσω ότι μπόρεσε να απομείνει. Με λίγο μαζεμένα τα φτερά λειτουργήσαμε άλλα τρία χρόνια».

«Τότε πια, αναγκαστήκαμε να διακόψουμε οριστικά για λόγους οικονομικό-πολιτικούς και εσωτερικής συνοχής. Θα έπρεπε να σταματήσω και να διαμορφώσω από την αρχή πάλι ένα πυρήνα. Αυτό και έγινε. Εργάστηκα στο Εθνικό Θέατρο για δύο χρόνια, ξεπλήρωσα τα χρέη του Θεάτρου Τέχνης. Παράλληλα συνέχισα τη Σχολή με νέα παιδιά».

«Μαζεύοντας συνδρομές, διαμορφώσαμε το χώρο στο Υπόγειο του Ορφέα. Το 1954 ανάψαμε πρόχειρους προβολείς για να φωτίσουμε μπρος σε καμιά εκατοστή θεατές τη Μικρή μας Πόλη του Θόρντον Ουάιλντερ. Έτσι λειτούργησε πάλι το Θέατρο Τέχνης σχεδόν αποκλειστικά με νέους αδειούχους μαθητές. Πέρασαμε πολλές φάσεις αλλά πάντα κρατούσαμε στοιχεία από τις προηγούμενες, μολονότι τα έργα που παίξαμε κατόπιν ήταν εντελώς διαφορετικά. Στη δεύτερη περίοδο παίξαμε πολύ Τσέχωφ, Πιραντέλλο, Ουάιλντερ, Ουίλλιαμς και Μίλλερ. Μέσω του Πιραντέλλο ξανοιχτήκαμε στη φάση του θεάτρου του παραλόγου, στο οποίο «πέσαμε με τα μούτρα». Στο θέατρο του παραλόγου και στο επικό θέατρο του Μπρεχτ. Δουλέψαμε συγχρόνως αυτές τις δύο τάσεις, που είναι οι δύο πόλοι του σύγχρονου θεάτρου».

«Συγχρόνως, αρχίσαμε την προεργασία για μια επιστροφή στο αρχαίο δράμα. Αλλά αυτή τη φορά το αρχαίο δράμα ή το κλασσικό θέατρο ειδομένα με περισσότερη υπογράμμιση της ζωντάνιας τους της σημερινής. Το 1957 ξανανέβασα τον Πλούτο... Το 1962 έγινε η πρώτη μας επαφή με το εξωτερικό όπου στο Παρίσι παρουσιάσαμε τους Όρνιθες και αποσπάσαμε το Βραβείο των Εθνών».

«Το 1957 η Αυλή των Θαυμάτων του Ιάκωβου Καμπανέλλη στάθηκε ένα ορόσημο για το θέατρο μας και άνοιξε το δρόμο στους νεώτερους συγγραφείς με επικεφαλής το Δημήτρη Κεχαΐδη, τη Λούλα Αναγνωστάκη κι αργότερα το Γιώργο Σκούρτη, το Μήτσο Ευθυμιάδη και άλλους πολλούς. Συγχρόνως πραγματοποιήσαμε μια αναδρομή στο ξεκίνημα του μετεπαναστατικού Ελληνικού Θεάτρου, με τους Βυζάντιο, Κορομηλά, Καπετανάκη κι από τους νεώτερους τον Ξενόπουλο».

«Όσο μπορούσαμε όλα αυτά τα χρόνια θέλαμε να είμαστε τίμιοι απέναντι στην Τέχνη που υπηρετούμε. Εκείνο που προσπαθούσαμε ήταν να δημιουργηθεί ένα θέατρο συνόλου-όχι βέβαια χωρίς πρωταγωνιστές, αλλά μια ομάδα που θα έδινε τις ίδιες δυνατότητες σε όλους να εξελιχθούν, να ανθίσουν μέσα στο θέατρο. Κι όπου όλο το βάρος της δουλειάς θα ήταν η παράσταση του έργου... Σήμερα δεν ξέρω ποια ακριβώς ήταν τα όνειρά μου. Όνειρό μου ήταν το θέατρο... Εκείνο που θέλω είναι να συνεχίσει το Θέατρο Τέχνης όταν εγώ αποτραβηχτώ. Υπάρχουν στοιχεία, παλιοί μου συνεργάτες που μπορούν να το κρατήσουν. Υπάρχουν άλλοι που έφυγαν από κοντά μας, δεν τους κρατά κακία, κάνουν αυτό που νομίζουν σωστό... Εκείνο που μπορώ να πω είναι ότι θα νιώσω ότι κάτι έγινε, ότι δεν πήγε χαμένη η προσπάθεια, μόνο όταν αυτή η δουλειά μείνει. Είναι το μόνο κριτήριο αν έχω πετύχει το στόχο ή όχι».